

Θα αναζητήσουμε τους «Παπαγιαννάκηδες του αύριο»

Του ΑΝΔΡΕΑ Ε. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Το μόνο που δεν θα ήθελε ο Μιχάλης Παπαγιαννάκης είναι οι νεκρολογίες. Παρά ταύτα και με αφορμή τη συμπλήρωση έξι χρόνων από το θάνατό του, είναι εύλογο η σκέψη μας να πηγαίνει σε αυτόν. Και να μας πιάνει νοσταλγία για το είδος της αριστεράς, αλλά και του αριστερού, που δεν υπάρχουν σήμερα. Διότι ο Παπαγιαννάκης ήταν μια σπάνια περίπτωση ανθρώπου. Κοσμοπολίτης, Ευρωπαίος, οραματιστής, μεταρρυθμιστής, οικολόγος και, εντέλει, ένα κράμα αριστερού και σοσιαλδημοκράτη. Η αλήθεια είναι ότι απεχθανόταν τις ταμπέλες. Ίσως επειδή πολλοί, στο κόμμα του, του έβαζαν διάφορες ταμπέλες, όπως αυτή του «δεξιού», προκειμένου να τον κόψουν, το 2006, από υποψήφιο δήμαρχο Αθηναίων.

«Εμένα το κόμμα μου, μετά από μία μεγάλη συζήτηση, μου έδωσε την εντολή να μην ασχοληθώ καθόλου με τις αυτοδιοικητικές εκλογές. Σκοπεύω να συμμορφωθώ πλήρως με αυτή την απόφαση» είχε με πίκρα σχολιάσει μετά την ψηφοφορία στην Κεντρική Επιτροπή του ΣΥΝ, όπου και επελέγη ο Αλ. Τσίπρας.

Μολονότι πολλά κεφάλαια μπορούν να γραφτούν για τις σχέσεις του Παπαγιαννάκη με το κόμμα, έχω την αίσθηση ότι δεν έχουν πλέον ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Ωστόσο, η επιλογή της Κεντρικής Επιτροπής και η επιχειρηματολογία για την απόρριψη της υποψηφιότητάς του ουσιαστικά πιστοποιούσε την απόφαση του ΣΥΡΙΖΑ να διαρρήξει τη σχέση του με την ανανεωτική αριστερά και τα πρόσωπα που την εκπροσωπούσαν. Σταδιακά, τη θέση του επιχειρήματος έπαιρνε η καταγγελία, η διαφορετική άποψη μετατρέπονταν σε εσωτερικό εκθρό, η Ευρώπη από όραμα γινόταν ο αόρατος εκθρό, οι μεταρρυθμίσεις πχούσαν ως ποινικοποιημένη έννοια και η βία νομιμοποιούνταν με αποκορύφωμα τα γεγονότα του 2008. Νομοτελειακά, ο ΣΥΡΙΖΑ έφτασε στη σημερινή του μορφή, όπου η συνεργασία με τους ΑΝΕΛ μοιάζει ως φυσική εξέλιξη, σε ένα κόμμα που (πριν πολλά χρόνια) έδειχνε πως θα γινόταν άλλο.

Έστω και έτσι, ανακύπτουν κάποια εύλογα ερωτήματα. Αν θα μπορούσαν ποτέ οι απόψεις του Μιχάλη Παπαγιαννάκη και κατ' επέκταση της ανανεωτικής αριστεράς να γίνουν πλειοψηφικές. Αν θα μπορούσε δηλαδή ο ΣΥΡΙΖΑ, ή έστω ο ΣΥΝ έχοντας ως κυρίαρχες τις θέσεις του Παπαγιαννάκη, να έφτανε να γίνει ηγέτιδα δύναμη της χώρας. Ή αν στην Ελλάδα, για να γίνεις πλειοψηφική δύναμη, θα πρέπει να είσαι ΠΑΣΟΚ του '80 ή ΣΥΡΙΖΑ του 2012. Για να απλουστεύσω το ερώτημα, εννοώ αν μπορεί ένα κόμμα στην Ελλάδα να πάρει την πλειοψηφία του λαού χωρίς να λαϊκίσει, χωρίς να τάξει τα πάντα στους πάντες, χωρίς να έχει μαζί του τις συντεχνίες και λέγοντας πικρές αλήθειες. Τολμώ να πω ότι μέχρι πρότινος το θεωρούσα αδιανόητο, μιας και το μοντέλο της πλειοδοσίας σε λαϊκισμό και υποσχέσεις το έχουν κοπιάρει –με απτά ποσοτικά αποτελέσματα– σχεδόν όλοι, πλην, ίσως, του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη και του Κώστα Σημίτη. Έχω την πεποίθηση ότι μετά το τέλος των ψευδαισθήσεων από τον ΣΥΡΙΖΑ και της απότομης προσγείωσης στην πραγματικότητα, η κοινωνία μας θα είναι πιο υποψιασμένη. Θα καταλάβει, επιτέλους, ότι δεν υπάρχουν εύκολοι δρόμοι και ότι δεν υπάρχει ένας παράδεισος, τον οποίο οι κακοί Ευρωπαίοι και οι εγχώριοι εκφραστής τους μας κρύβουν. Ότι επιτέλους θα τελειώσουμε με τους μύθους που καλλιεργούν κόμματα σαν τον ΣΥΡΙΖΑ. Και τότε είμαι βέβαιος ότι θα αναζητήσουμε τους «Παπαγιαννάκηδες του αύριο». Τους ανθρώπους που θα σε πείθουν με τα επιχειρήματα και το εναλλακτικό τους σχέδιο. Τους ανθρώπους, δηλαδή, που θα λένε την αλήθεια στον κόσμο χωρίς να σκέφτονται το πολιτικό κόστος. Όπου, εντέλει, κόστος θα έχει το ψέμα και όχι η αλήθεια, όσο σκληρή και αν είναι. ■